

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

« 30 » 05 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ

« 30 » 05 2025 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

для здобуття ступеня доктора філософії
на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю D3 Менеджмент
освітньо-наукова програма Менеджмент та підприємництво

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету економіки

від « 02 » 06 2025 р.; протокол № 12

Голова вченої ради Тетяна ГРИНЬКО

Дніпро-2025

Програма вступного іспиту для конкурсного відбору вступників до аспірантури для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (PhD) за спеціальністю **D3 Менеджмент** освітньо-наукова програма «**Менеджмент та підприємництво**» на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) Дніпро: ДНУ, 2025. 18 с.

Розробники:

1. Тетяна ГРИНЬКО, доктор економічних наук, професор, в.о. декана факультету економіки, професор кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами;
2. Роман ПАВЛОВ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами;
3. Владислав ЯКОВЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами.

Програма ухвалена на засіданні кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами

від «29» 05 2025 р. протокол № 15

Т.в.о. завідувача кафедри

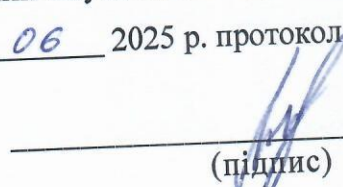

(підпис)

Тетяна ЯРОВЕНКО
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

та на засіданні науково-методичної ради факультету економіки

від «02» 06 2025 р. протокол № 12

Голова

(підпис)

Оксана ЛЕВКОВИЧ
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ВСТУП

Підготовка здобувачів ступеню доктора філософії зі спеціальності D3 Менеджмент освітньо-наукова програма «Менеджмент та підприємництво» у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара здійснюється на підставі структурованої освітньо-наукової програми, спрямованої на розвиток компетенцій здобувачів і формування фахівця освітньо-наукового та наукового рівнів вищої освіти.

Підготовка здобувачів ступеню доктора філософії зі спеціальності D3 Менеджмент освітньо-наукова програма «Менеджмент та підприємництво» передбачає набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проєктами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;
- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Вступний іспит зі спеціальності як елемент вступних випробувань до аспірантури, проводиться з метою прийому здобувачів вищої освіти для навчання в аспірантурі за спеціальністю D3 Менеджмент освітньо-наукова програма «Менеджмент та підприємництво».

РОЗДІЛ 1. ПІДПРИЄМНИЦТВО

Тема 1. Підприємництво – характерна риса економічного розвитку суспільства

Розвиток теорій підприємництва. Зміст і характерні риси підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності в ринковій економіці. Підприємець – головна фігура економічного процесу.

Формування підприємницьких структур. Обумовленість розвитку підприємницької діяльності соціально-економічним середовищем господарювання. Види та форми підприємництва. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності.

Тема 2. Механізм створення власної справи

Вибір ідеї та визначення раціональної стартової стратегії. Формування статутного капіталу та порядок створення нового підприємства. Підготовка засновницьких документів. Припинення діяльності підприємницьких структур.

Тема 3. Підприємницький ризик

Зміст і функції підприємницького ризику ризиків. Види підприємницьких ризиків. Способи оцінки підприємницьких ризиків. Шляхи та методи зниження ризику в підприємницькій діяльності.

Тема 4. Маркетинг і менеджмент підприємницької діяльності

Особливості впровадження маркетингу в підприємницьку діяльність. Засоби використання маркетингу в підприємницькій діяльності. Орієнтація на споживача як провідний засіб активізації підприємницької діяльності.

Менеджмент як економічна категорія в еволюційному становленні. Витоки менеджменту підприємницької діяльності. Особливості діяльності підприємця-менеджера.

Тема 5. Культура та етика підприємництва

Загальна характеристика культури та етики підприємництва. Принципи ділової етики. Основні етичні напрямки підприємництва. Концепція утилітаризму. Деонтична етика. Етика справедливості.

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Тема 1. Системна сутність підприємства, основи управління та структурування підприємства

Закони, принципи, функції, методи та технологія управління підприємством.

Організація як система, основні елементи та властивості системи. Сутність законів функціонування та розвитку організації як соціально-економічної системи. Склад та зміст принципів управління підприємством.

Застосування економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління підприємствами державного та корпоративного сектору.

Моделі, технології, методи обґрунтування управлінських рішень.

Моделі прийняття рішень. Методи групового прийняття управлінських рішень. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Особливості прийняття державно-управлінських рішень.

Структурування внутрішнього середовища підприємства.

Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств. Виробнича, логістична, соціальна, інформаційна інфраструктура як елементи системи управління підприємством.

Призначення, переваги та недоліки різних типів організаційних структур підприємств. Фактори формування та методи вибору типу організаційної структури управління. Тенденції і перспективні напрямки розвитку організаційних структур управління підприємств державного та корпоративного сектору.

Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

Макросередовище (загальне середовище) господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні). Мезосередовище (операційне середовище) функціонування підприємства (постачальники ресурсів, споживачі продукції, посередники, конкуренти).

Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку. Конкурентний статус підприємства. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства.

Тема 2. Підприємство як виробнича система

Ресурсний потенціал підприємства.

Сутність ресурсів і активів підприємства. Характеристика матеріальних і нематеріальних активів підприємства. Роль нематеріальних активів, їх оцінка та амортизація. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства. Узагальнення активів і капіталу в балансі підприємства.

Основні засоби. Класифікація та оцінка основних засобів. Методи амортизації основних засобів та їх обґрунтування.

Оборотні засоби. Стадії обігу та склад оборотних засобів. Визначення обсягу оборотних засобів і оптимізація їх структури.

Персонал як основний ресурс підприємства.

Форми участі персоналу в капіталі та прибутку підприємства. Продуктивність праці та методичні підходи до її визначення.

Форми і системи оплати праці працівників.

Різновиди систем оплати праці. Права засновників щодо вибору форми і системи оплати праці. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати на підприємствах державного та корпоративного сектору. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу на підприємствах державного та корпоративного сектору.

Інноваційна діяльність підприємства, класифікація інноваційних процесів, новин та нововведень, їх взаємозв'язок і взаємодія. Сутність, цілі, завдання та система функцій інноваційного менеджменту. Оцінка ефективності інновацій та інвестицій.

Тема 3. Підприємство як соціальна система

Внутрішні соціальні комунікації.

Підприємство як соціальна система в сучасних теоріях організації. Поняття і процес комунікації. Зміст основних етапів процесу комунікації. Міжособові та організаційні комунікації. Усна, письмова та невербальна комунікації, їх переваги та недоліки. Управління організаційними комунікаціями. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації. Організаційні комунікативні бар'єри. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації.

Керівництво та лідерство в організаціях. Організаційна культура.

Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади. Теорія особистих якостей лідера. Концепції ситуативного лідерства. Основні підходи дослідження лідерства. Управлінський аспект лідерства.

Концепції та моделі організаційної культури. Лідерство в контексті організаційної культури. Організаційний клімат та організаційна поведінка як похідні організаційної культури певного типу. Управління організаційною культурою.

Менеджмент людських ресурсів.

Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок. Процес залучення людських ресурсів – планування, відбір, просування по службі, звільнення працівників. Формування кадрового складу та штатного розкладу. Розвиток персоналу підприємства (форми та методи навчання, підвищення кваліфікації, диверсифікація робочої сили). Організація атестації кадрів. Кадрова політика: сутність та методи обґрунтування.

Мотивація як чинник забезпечення успіху діяльності організації.

Поняття «потреби», «спонукання», «стимули», «мотивація». Внутрішнє і зовнішнє винагородження. Зміст основних етапів процесу мотивації. Сутність змістовного підходу до вивчення мотивації. Основні положення ключових змістовних теорій мотивації. Сутнісна характеристика основних процесуальних теорій мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління на підприємствах державного та корпоративного сектору.

Контроль як основна функція управління.

Поняття «контроль» та його місце в системі управління. Етапи здійснення контролю. Порівняльна характеристика видів управлінського контролю. Класифікація інструментів управлінського контролю. Фінансовий та операційний контроль: основні складові та ефективність. Контроль поведінки працівників. Основні характеристики ефективної системи контролю.

Маркетингова діяльність підприємства як засіб зовнішньої комунікації підприємства.

Маркетингова діяльність підприємства як сфера організації зовнішніх комунікацій. Сутність та засоби стимулювання продажу товарів. Поняття реклами, критерії вибору рекламних заходів. Класифікація реклами. Поняття та особливості роботи з громадськістю. Основні напрямки діяльності з РЯ.

Класифікація маркетингової інформації та її джерела. Структура та процес маркетингових досліджень. Моделі поведінки споживачів та методи їх оцінки. Маркетингові стратегії забезпечення лояльності споживачів. Економічний зміст і різновиди життєвих циклів товару на ринку.

Суть маркетингової цінової політики, її види. Маркетингові ціноутворюючі фактори. Еластичність попиту і фактори, що його визначають. Методи прямого та непрямого ціноутворення. Кон'юнктура ринку та цінова політика.

Сутність, завдання, функції, принципи організації маркетингового менеджменту на підприємстві. Сутність та принципи маркетингового планування. Сучасні тенденції розвитку маркетингового менеджменту.

Тема 4. Організація виробництва на підприємстві

Сутність і роль організації виробництва у розвитку підприємства. Основні форми організації виробництва. Методи організації виробництва. Типи виробництва їх техніко-економічна характеристика.

Непотокове виробництво, його різновиди. Характеристика потокового виробництва та його ефективності. Автоматизація виробництва.

Виробнича інфраструктура: поняття, склад, їх вплив на ефективність функціонування підприємства. Організація інструментального, ремонтного, енергетичного, транспортного господарства на підприємстві. Структура ремонтного циклу та методів його розрахунку.

Організація матеріально-технічного забезпечення виробництва: сутність та форми організації. Служба матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Якість продукції та її вплив на ефективність виробництва. Показники та методи визначення якості продукції. Сертифікація продукції. Система стандартів якості продукції.

Організація підготовки виробництва нової продукції. Система оперативно-календарного планування. Система організації виробництва «just in time».

Тема 5. Результативність діяльності підприємства, безпечний та кризовий стани підприємства

Витрати підприємства. Склад та класифікація витрат. Методи формування і калькулювання витрат на виробництво продукції. Особливості формування витрат методами «директ-костінг», «стандарт-костінг» і сфери їх застосування. Проблеми розподілу непрямих витрат при калькулюванні.

Фінансові результати діяльності.

Показники фінансових результатів і фінансового стану підприємства. Джерела формування прибутку підприємства. Особливості використання прибутку на підприємствах різних організаційно-правових форм. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення. Оцінка і діагностика фінансового стану. Ліквідність активів і заходи щодо її утримання на бажаному рівні. Показники активності підприємства. Фінансова рівновага підприємства та умови її збереження.

Економічна безпека підприємства.

Економічна безпека та небезпека підприємства: співвідношення понять. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та інші. Методичні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.

Криза та заходи антикризового управління підприємством.

Можливості попереднього діагнозу та методи ідентифікації кризових явищ. Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємстві. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове). Характеристика основних етапів антикризового управління.

Проблеми здійснення та підвищення ефективності реструктуризації підприємств. Процес санації (фінансового оздоровлення) потенційно конкурентоспроможних підприємств (організацій). Правові основи та сучасні проблеми банкрутства підприємств (організацій). Організаційно-економічний механізм ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій). Поняття «банкрутство», «фіктивне банкрутство», «недобросовісне банкрутство», «санація», «ліквідація» як способи подолання кризи.

Тема 6. Економічна стійкість функціонування підприємства

Поняття «стійкість підприємства», класифікація видів стійкості. Економічна та фінансова стійкість. Чинники, що обумовлюють рівень стійкості підприємства. Проблема стійкості підприємства з погляду концепції сталого розвитку. Принципи і методи управління стратегічною стійкістю підприємства.

Тема 7. Планування на підприємстві

Системна характеристика планування.

Форми планування та види планів на підприємстві. Загальні і спеціальні методи планування, їх характеристика. Принципи планування. Сутність методів планування. Традиційні методи прийняття управлінських рішень: нормативний, балансовий, адаптивний пошук, графічний. Характеристика

нових методів обґрунтування раціональних рішень: економіко-математичне моделювання, системні, логічні, динамічні моделі. Різновиди планів та їхні комплекси.

Планування виробництва і збуту продукції.

Виробнича програма та її оптимізація. Планування обсягів виробництва продукції та технологічний контроль. Зміст та особливості оперативного календарного планування на підприємствах одиничного, серійного і масового типів виробництва. Формування плану збуту продукції. Планування реклами.

Планування ресурсного забезпечення операційної діяльності.

Планування потреби в матеріальних ресурсах. Види виробничої потужності. Система показників виробничої потужності. План чисельності і структури персоналу, види та форми планування заробітної плати робітникам та спеціалістам. Продуктивність праці. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури.

Планування витрат і фінансових ресурсів.

Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Планування собівартості реалізованої продукції. Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Планування потреби у фінансових ресурсах. Фінансове планування і контроль на підприємстві: сутність, зміст, показники (фінансові коефіцієнти). Планування прибутковості підприємства.

Планування розвитку підприємства.

Планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції. Сітьові методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Планування технічного та організаційного розвитку підприємства. Склад бізнес-плану і технологія його розробки.

Тема 8. Проєктний аналіз

Концепція та принципи проєктного аналізу. Життєвий цикл проєкту: поняття та фази. Класифікація інвестиційних проєктів та її значення в управлінні інвестиційним процесом на підприємстві.

Цінність грошей у часі. Поняття дисконтування. Поняття грошового потоку та оцінка життєздатності проєкту на основі його оцінки.

Прості методи оцінки інвестицій. Метод визначення терміну окупності інвестицій: сутність, критерій, переваги, недоліки. Прості методи оцінки інвестицій. Метод визначення коефіцієнта ефективності інвестицій: сутність, критерій, переваги, недоліки.

Метод розрахунку чистої теперішньої вартості: сутність, критерій, переваги, недоліки. Метод розрахунку індексу прибутковості інвестицій: сутність, критерій, переваги, недоліки. Метод розрахунку внутрішньої норми окупності: сутність, критерій, переваги, недоліки. Метод розрахунку коефіцієнта «вигоди – витрати»: сутність, критерій, переваги, недоліки.

Тема 9. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків на підприємстві

Процес прийняття господарських рішень. Процес обґрунтування

господарських рішень. Основні моделі та засоби прийняття господарських рішень. Характер та умови прийняття рішень. Прийняття інвестиційних та фінансових рішень в умовах ризику.

Характеристика ризику як економічної категорії та його види. Якісний аналіз ризиків підприємницької діяльності.

Методи кількісного оцінювання підприємницьких ризиків. Процес управління ризиками господарської діяльності на підприємстві.

Стратегії уникнення, компенсації та збереження ризику у господарській діяльності підприємства. Стратегії передачі та зниження ризику господарської діяльності підприємства.

Тема 10. Концепція стратегічного управління підприємством

Суть стратегічного управління. Передумови формування стратегічного управління. Концепції стратегічного управління з позицій різних шкіл стратегії. Процес розробки і реалізації стратегії підприємства. Досвід та проблеми використання системи стратегічного управління підприємствами України.

Генеричні бізнес-стратегії за М.Портером. Стратегічні напрями розвитку організації: зростання, стабілізація, скорочення. Економічна ефективність різних видів диверсифікації, спеціалізації, вертикальної та горизонтальної інтеграції. Нові напрямки інтеграційних процесів. Методологічні недоліки матричних моделей прийняття стратегічних рішень (матриця Бостонської консалтингової групи, матриця «МакКінсі – «Дженерал Електрик», матриця «життєвого циклу виробу» фірми Артур де Літл).

Альтернативність у стратегічному виборі. Структура стратегічного вибору. Критерії вибору оптимальної стратегії. Підтримка загальної стратегії за допомогою функціональних стратегій. Стратегічний портфель.

Класифікація стратегій. Ситуаційний аналіз у стратегічному плануванні. Розробка стратегічного плану. Тактичне та оперативне планування. Контроль та оцінка стратегії.

Тема 11. Методологія та інструментарій стратегічного аналізу підприємства

Моделі та методи стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища організації (PEST-аналіз, SWOT-аналіз). Модель М. Портера аналізу п'яти сил конкуренції в галузі. Методологічні підходи до аналізу внутрішнього середовища: функціональний аналіз, бенчмаркінг. Визначення стратегічних позицій підприємства. Стратегічні зони господарювання: поняття та характеристика.

Тема 12. Розвиток підприємства та управління стратегічними змінами

Управління змінами і формування стратегічної поведінки. Етапи процесу управління змінами. Сутність та рівні стратегічних змін: стратегія, що продовжується, обмежені зміни, радикальні зміни, зміна напрямку руху.

Управління опором, управління конфліктами інтересів в організаціях.

Перетворення організації: рефреймінг, реструктуризація, оживлення, оновлення. Підходи до управління стратегічними змінами за І. Ансоффом: примусовий, адаптивний, кризовий, керований (метод акордеону). Організаційне навчання.

РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІННЯ ТОРГІВЕЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Тема 1. Організаційні основи торговельної діяльності

Поняття і сутність організації торгівлі. Поняття технології торгівлі. Поняття і сутність товарообігу. Фактори, що впливають на товарообіг. Принципи та умови раціонального будівництва процесу товарообігу. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток торгівлі. Огляд передового вітчизняного та зарубіжного досвіду з питань організації і технології торговельної діяльності.

Тема 2. Товарний ринок та його інфраструктура товарного ринку

Товарний ринок. Поняття, економічний зміст та класифікація ринків. Особливості товарного ринку. Параметри та атрибути товарного ринку. Форми і методи регулювання товарного ринку.

Сутність інфраструктури товарного ринку. Елементи інфраструктури товарного ринку. Функції інфраструктури. Макроекономічні показники ринкової інфраструктури: види й класифікація.

Тема 3. Культура торгівлі та її визначальні фактори

Система основних елементів, що визначають рівень обслуговування покупців у магазині, і основні показники, які характеризують ці елементи. Система показників і методика оцінки рівня культури обслуговування покупців у магазині. Шляхи підвищення рівня культури торговельного обслуговування за сучасних умов.

Тема 4. Класифікація і функції роздрібних торговельних підприємств

Сутність поняття «торговельне підприємство». Класифікація роздрібних торговельних підприємств, їх характеристика і роль у торговельному обслуговуванні покупців. Основні торговельні та технологічні функції магазинів. Сутність і значення спеціалізації підприємств роздрібної торгівлі. Види магазинів з урахуванням їх товарної спеціалізації. Показники, які характеризують стан розвитку та ефективність використання роздрібної торгівлі. Типізація підприємств роздрібної торгівлі. Роль конкуренції в розвитку роздрібної торгівлі.

Тема 5. Типи і види оптових підприємств

Типи оптових підприємств. Поняття «посередницька діяльність», «оптовий посередник». Класифікація і характеристика видів оптових

підприємств. Послуги оптових підприємств. Форми оптової реалізації товарів. Стан організації оптового ринку споживчих товарів і послуг в Україні та у країнах з розвинутою ринковою економікою. Основні напрями реформування оптової ланки в Україні: створення оптових продовольчих ринків і нових видів оптових посередників, розширення кола їх функцій та послуг.

Тема 6. Комерційне посередництво на товарному ринку

Основні типи посередників і специфіка їх роботи. Загальні та специфічні функції різних типів посередників. Взаємовідносини між постачальниками, торговими посередниками та об'єктами роздрібної торгівлі. Критерії вибору торгових посередників. Мотивація посередників.

Тема 7. Суть біржі та її економічна природа

Роль та місце біржі в економіці. Сутність біржі та її економічна природа. Функції та характерні ознаки біржової торгівлі. Види бірж.

Еволюція біржової торгівлі. Історія формування бірж у Європі, Великобританії та США. Розвиток бірж у дореволюційній Росії. Становлення біржової торгівлі в Україні. Особливості функціонування бірж в Україні на початку ХХІ-го століття. Електронний трейдинг – сучасна технологія біржової торгівлі. Історія становлення електронної біржової торгівлі. Основні системи електронної біржової торгівлі. Розвиток біржового електронного трейдингу в Україні.

Тема 8. Біржова аналітика

Основи фундаментального (класичного) аналізу. Аналіз стану ринку та розуміння економічних індикаторів. Основи та філософія технічного аналізу. Теорія Доу. Технічні індикатори: ковзкі середні, осцилятори, стохастичний індекс (stochastic), релятивно-силовий індекс (relative strength index), інерція (momentum), швидкість змін та заокруглена швидкість змін (rate of change, smoothed rate of change). Психологія прийняття рішень. Індивідуальна психологія біржового гравця. Ринковий натопт та прийняття рішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бардаш С.В., Дерій В.А., Петренко Н.І. Контроль та ревізія: Практикум, навч. посіб. Житомир, 2019. 384 с.
2. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / [З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак та ін.]. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
3. Буднік М.М, Невертій Г.С., Курилова Н.М. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 292 с.
4. Виробничий менеджмент: підручник для студентів вищих навчальних закладів / [М.П. Бутко, С.М. Задорожна, Н.В. Іванова, М.І. Мурашко та ін.]. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 422 с.
5. Водянка Л. Д., Никифорак В. А. Планування та контроль у підприємницькій діяльності : навчально-методичний посібник / Чернівці: Чернівецький національний університет, 2018. 199 с.
6. Гевко О. Б., Шведа Н. М. Стратегічне управління: навч. посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. 152 с.
7. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків. ХНАДУ, 2018. 292 с.
8. Доброва Н.В, Осипова М.М. Основи бізнесу: навчальний посібник. Одеса, 2018. 305 с.
9. Економіка підприємництва: підручник. /за ред д.е.н., проф. Л.В. Фролової / [Т.О. Окландер, О.В. Ветрогон, Н.А. Петрищенко, Н.В. Серьогіна та ін]. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
10. Залуцький І.Р., Цимбалюк В.М., Шевченко С. Г. Планування і діагностика діяльності підприємств: навч. посіб. Львів : Видавництво «Новий світ-2000», 2020. 320 с.
11. Ігнашкіна Т.Б., Гончарук О.В., Кербікова А.С. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Ч.І: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 106 с.

12. Кібік О., Котлубай В., Корнілова О., Добровольська В., Калмикова Н. Стратегічний менеджмент. Антикризове управління: практикум. Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2024. 106 с.
13. Кузьмін О.Є., Мала Н.Т., Мельник О.Г., Саніна О.Р. Менеджмент: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 240 с.
14. Курок О.О., Семененко О.Г. Проектний аналіз: навчально-методичний посібник. Пер.-Хм.: вид.: «ФОП Домбровська Я. М.», 2019. 204 с.
15. Кусумано Майкл А. Стратегії геніїв. П'ять найважливіших уроків від Білла Гейтса, Енді Гроува та Стіва Джобса. [пер. з англ. С. Новікової]. 4-те вид. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. 256 с.
16. Куцик В.І., Кліпкова О.І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2020. 316 с.
17. Основи підприємництва: Підручник / [Т.О. Біляк, С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, та ін.]. під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.
18. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / [П. С. Березівський, Н. І. Михалюк, Л. Я. Балаш та ін.]. за ред. Н. І. Михалюк. Львів : «Новий світ-2000», 2020. 620 с.
19. Приймак Н.С. Управління стратегічними змінами: навч. посіб. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 131 с.
20. Романченко Н.В., Кожемякіна Т.В., Пічик К.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ . НаУКМА, 2018. 304 с.
21. Руснак А.В., Надточій І.І. Стратегічне управління підприємством: навч. посібник. Миколаїв: Іліон, 2024. 258 с.
22. Стратегічне управління: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Уклад.: О.М. Тищенко, В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. Харків: ХНАДУ, 2022. 252 с.
23. Стратегічний менеджмент: навч. посіб.: за заг. ред. Бутка М.П. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 376 с.
24. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.

25. Супрун С.Д. Стратегічний менеджмент в системі управління сучасним підприємством. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Вип. 52. С. 163-167.
26. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. Харків: Харк. нац. аграр. ун-т, 2020. 345 с.
27. Управління проектами: навч. посіб. / [Ю.І. Буріменко, Л.В. Галан, І.Ю. Лебедєва та ін.]. за ред. Ю.І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2020. 208 с.
28. Управлінські рішення: методичні рекомендації з вивчення дисципліни / [Н.С. Іванова, Н.С. Приймак, І.А. Карабаза, В.В. Барабанова, І.В. Шаповалова ін.]. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 55 с.
29. Фісуненко Н.О., Альошина Т.В., Сидоров О.А. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2024. 119 с.
30. Балусєва О.В., Моргачов І.В., Корнілова О.В. Управління економічними ризиками підприємств: навч. посіб. Кременчук: Щербатих О. В. [вид.], 2020. 286 с.
31. Савчук В. Ризик-менеджмент. Київ: Лабораторія, 2024. 300 с.
32. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.
33. Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Аналіз і прогнозування біржового ринку: навч. посіб. Київ: Ямчинський О.В., 2020. 642 с.
34. Блага Н.В. Управління проектами: навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 151 с.
35. Гавловська Н.І., Рудніченко Є.М. Управління проектами: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2022. 258 с.
36. Гудзь О.Є., Захаржевська А.А. Управління ризиками підприємств в умовах цифровізації : навч. посіб. Кропивницький: Лисенко В.Ф., 2023. 176 с.

37. Fraser J., Simkins B. J. (Eds.). Enterprise Risk Management: Today's Leading Research and Best Practices for Tomorrow's Executives (2nd ed.), 2021. Hoboken: Wiley. 944 p.
38. Nofsinger J.R. The psychology of investing. 7th ed. New York: Routledge, 2022. 224 p.
39. Huemann M., Turner J. R. The handbook of project management. 6th ed. London : Routledge, 2024.
40. Kerzner H. Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling. 13th ed. Hoboken: Wiley, 2022. 814 p.
41. Sharda R., Delen D., Turban E. Business intelligence, analytics, data science, and AI. 5th ed. Pearson, 2024. 496 p.
42. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). 7th ed. Pennsylvania: Project Management Institute, 2021. 368 p.

СТРУКТУРА БІЛЕТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тривалість вступного іспиту – 300 хвилин.

Екзаменаційний білет складається з п'яти теоретичних питань.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Підсумковий бал за весь іспит
Теоретичне питання	5	200	Підсумковий бал обчислюється як середнє арифметичне оцінок за відповіді на всі п'ять питань

Критерії оцінки відповідей

Кожна відповідь на питання оцінюється за 100-бальною шкалою:

0-119 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який не дає відповіді на поставлене питання, дає неправильну відповідь на поставлене питання, не володіє матеріалом на базовому рівні, допускає помилки у визначенні фундаментальних понять.

120-149 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який демонструє знання в обмеженому обсязі, не знає значної частини програмного матеріалу, основних понять та термінів з економіки, менеджменту, основ підприємництва, управління торгівлею та біржовою діяльністю, допускає істотні помилки в розумінні сутності та особливостей процесу підприємництва, окремих його явищ, подій, ролі та значення управлінських функцій; надає неповну відповідь, яка носить фрагментарний характер, а теоретико-практичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння та узагальнення.

150-163 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який знає лише основний – теоретичний матеріал, і не засвоїв його практичної значимості, допускає окремі недоліки з трактування основних понять і визначень категоріальної сутності процесів підприємництва, менеджменту, управління торгівлею та біржовою діяльністю, не відчувачи взаємозв'язок між конкретизацією таких процесів і практичним його втіленням; відчувачуться труднощі при висвітленні прикладних проблем менеджменту, підприємництва, торгівельної та біржової діяльності, не демонструючи при цьому глибокий аналіз її змістовності із економічними явищами та процесами які відбуваються на підприємстві та суспільстві в цілому, чим спонукає до ненадання достатньої критичної оцінки.

164-179 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускає істотних недоліків у відповідях на питання стосовно ролі, значимості та особливостей процесів підприємництва, менеджменту, управління торгівлею та біржовою діяльністю в сучасних умовах з окресленням явищ і подій які спонукають таку діяльність; вміло аналізує причинно-наслідкові зв'язки досягнуті фундаментальними дослідженнями економічної науки спрямованими на становлення та розвиток менеджменту, підприємництва, управління торгівлею та біржовою діяльністю; здійснює експертні висновки на основі яких прогнозується розвиток такої діяльності.

180-200 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який демонструє обізнаність за усіма поняттями, фактами, подіями, вміє адекватно оперувати ними під час надання відповіді чи розв'язання завдань, що свідчить про глибоке засвоєння програмного матеріалу, який вичерпно, послідовно, грамотно й логічно викладається, в ході висвітлення матеріалу залучає дані першоджерел та новітні досягнення економічної науки які визначають і конкретизують напрями менеджменту, підприємництва, управління торгівлею та біржовою діяльністю, демонструючи при цьому вміння самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Підсумковий бал обчислюється як середнє арифметичне оцінок за відповіді на всі п'ять питань.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ВСТУПНИКА

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
180-200	A	відмінно
164-179	B	добре
150-163	C	
128-149	D	задовільно
120-127	E	
0-119	FX	незадовільно з неможливістю повторного складання

При остаточній оцінці результатів виконання завдання враховується здатність фахівця:

- застосувати сучасні теоретико-методологічні підходи, принципи та методи економічної науки при розкритті сутнісного значення та ролі менеджменту, підприємництва, управління торгівлею та біржовою діяльністю в сучасних умовах господарювання;
- орієнтуватися в термінологічно-понятійному інструментарії та вміння ним оперувати при наданні відповідей на поставлені питання;
- аналізувати і оцінювати економічну складову в процесах менеджменту, підприємництва, управління торгівлею та біржовою діяльністю стосовно явищ, фактів, подій та впливу управлінських функцій на таку діяльність;
- викладати матеріал логічно, послідовно і вичерпно з демонстрацією сучасного економічного світогляду та мислення.